

OU CENTER JERUSALEM
RABBI DR. ALAN AVRAHAM KIMCHE
“GREAT JEWISH THINKERS”

THE MAHARAL of PRAGUE (1512-1609)
 Rabbi Yehuda ben Bezlael Lowe.

- Born in Posen (Poland). Rosh yeshiva, Posek and Kabbalist.
- (1535-1573) Rav of Nikolsburg (Chief Rabbi of Moravia).
- (1573-1609) Chief Rabbi of Prague (Bohemia. Czech Republic)
- 1592 Audience with Rudolph II. Emperor of Habsburg. King of Bohemia. Holy Roman Emperor. Renaissance Europe.
- Golem? Altneu shul. Buried in Prague. Statue in Prague

Contemporary of:

Rema. Maharshal. Maharsha. R.Yosef Karo. Arizal. R.Moshe Cordovero. Kli Yakar. Levush. Abarbanel.

His disciples.

R.Yomtov Lipman Heller.(1579-1624) ‘Tosafot Yom Tov’ on Mishna.
 R.Yeshaya Halevi Horowitz (1555-1630) ‘Shnei Luchot Ha’Brit’.

Major Writings:

1. “Gur Aryeh” on Rashi on Chumash
2. Chidushei Aggadot on Shas Bavli
3. “Be’er Ha’Golah” on difficult midrashim
- 4. “Gvurot Hashem” on Pesach & creation of Klal Yisrael.**
5. “Tiferet Yisrael” on Shavuot & inner meaning of mitzvot.
6. “Netzach Yisrael” on Tisha b’Av and Mashiach.
7. “Netivot Olam” - topics in mussar and middot.
8. “Or Chadash” on Purim
9. “Ner Mitzvah” on Channukah
10. “Derech Chayim” on Pirkei Avot

MATZAH - BREAD OF POVERTY OR REDEMPTION?

הָא לַחְמָא עֲנִיא דִּי אָכְלוּ אַבְהֵתְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם. כָּל דְּכָפִין יִיתִי וְיִיכֹל, כָּל
דְּצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסֹח. הַשְּׁתָא הָכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. הַשְּׁתָא עַבְדִּי,
לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּנֵי חוּרִין.

This is the bread of poverty that our
ancestors ate in the land of Egypt. Anyone who is hungry should
come and eat, anyone who is in need should come and
participate in our Pesach. Now we are here, next year we will be
in the land of Israel; this year we are slaves, next year we will be
free people

MAHARAL: GEVUROT HASHEM CH.51

מאמר זה סדרו חכמים ז"ל שיאמר כדי לפרסם ענין הלחם הזה, ושהוא לחם
עוני שאכלו אבותינו במצרים. שמפני שקבעו לסדר הגדה על הלחם, כמו
שדרשו (דברים טז, ג) "לחם עוני", שעונין עליו דברים (פסחים קטו:), לפיכך
מתחיל בלחם, וקורא קרואיו אל הלחם

והם דברים שיכחיש הכתוב והאמת, כי לא נמצא בשום מקום, לא בכתוב ולא
במשנה ולא בתלמוד, שהמצרים היו מאכילים את ישראל מצה.

אמנם פירוש הדבר, כי המצה נקרא "לחם עוני" הפך מצה עשירה, שכאשר
יש בה שמן ודבש נקראת "עשירה", כי הדבר הזה מעשיר הלחם

וזוה כי העני שאין לו אלא עצמו, ואין לו ממון, רק עצמו וגופו, והמצה גם כן
כאשר אין בה רק עצם העיסה, שעצמות העיסה הוא המים והקמח, וזהו
עצמות עיסה, ובזה הוי "לחם עוני"

**The Matzah is bread of poverty, NOT because it was eaten in
the poverty of slavery in Egypt, rather it refers to the Matzah
itself which is deprived of all enrichment and is the ultimate
food of simplicity and with no additives.**

ואולי יקשה לך, מה ענין העניות אל החירות, והלא שני הפכים הם החירות והעניות. הלא דבר זה אין קשיא, כי העניות בעצמו הוראה על הגאולה, שאין ענין הגאולה רק שיוצא, ואין לו שום צירוף אל זולתו, לא כמו העבד שאינו עומד בעצמו, ויש לו צירוף אל זולתו, הוא האדון. לכך הדבר שיש בו עשירות אינו עומד בעצמו, רק יש לו צירוף אל קנינו, ואין בזה גאולה. אבל הדבר שיש בו עניות, ואין לו קנין, רק עומד בעצמו, שייך בו גאולה.

אבל לחם עוני הזה הוא בא על עצם היציאה לחירות, ועצם היציאה לחירות אינו כי אם **בהסתלק ענין הצירוף**, שלא יהיה נמצא הצטרפות כלל, וכאשר אין כאן הצטרפות אז נמצאת גאולה. ולפיכך צוה לאכול לחם עוני, שהוא המצה, בליל היציאה

Poverty and Redemption appear to be contradictory, but in essence there is a freedom in poverty that a person has lost all ties with belongings and wealth and remains only with the bare essentials of his own self.

ועוד תדע איך המצה שהיא לחם עוני שייך אל הגאולה, וזה כי העני שאין לו דבר, וזה ענין פשיטות כאשר הוא עומד בעצמו. ודבר זה, עם שהוא חסרון נחשב בעולם הזה, שהוא עולם ההרכבה, ומעלתו בהרכבה, מכל מקום הפשיטות מעלה הוא מצד עולם הפשוט, ואין בו הרכבה. ובלילה הזה היו צריכים אל הגאולה,

ולא היתה הגאולה מצד העולם הזה, שהוא עולם המורכב, רק מצד עולם העליון הפשוט. ולפיכך צוה לאכול מצה לחם עוני, שהוא לחם הפשוט, שהרי אין בו דבר, רק עצם פשוט

The Redemption of Pesach was not part of this material world. It was not part of the natural cause and effect of physical forces, it came from the Eternal world of the Infinite, beyond time and material forces.

דמיון זה כהן גדול משמש בכל ימי השנה בבגדי זהב (יומא עא:), וביום הכפורים בבגדי לבן לפני ולפנים (ר"ה כו.). וזהו בשביל שהוא קונה מדריגה עליונה, שהרי היה נכנס לפני ולפנים, יש לו לסלק מדריגת עולם הזה, שמדריגתו אינו פשוט. ולכך יש לו לשמש בכל השנה בבגדי זהב בחוץ, אבל כשנכנס לפני ולפנים יש לו לשמש בבגדי לבן, לפי מעלת המדריגה שנכנס לשם, כי בגדי לבן הם פשוטים. ולכך צוה בליל זה לאכול מצה, שהוא לחם עוני פשוט מכל, כי בליל זה נגאלו במדריגה עליונה, וכל מדריגה העליונה יש בה פשיטות

The simplicity and purity of the Matzah connecting us to a moment of pure spiritual forces is similar to the pure white clothing worn by the Kohen Gadol on Yom Kippur when he goes into the Holy of Holies.

וזוהו פירוש הכתוב (דברים טז, ג) "שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני כי בחפזון יצאת ממצרים", כי מה שהיו יוצאים בחפזון בלי המשך זמן, מורה שיצאו במדריגה ובמעלה עליונה, והפעל שבא משם נעשה בלי זמן. לא כמו דברים הטבעיים, שכל פעולתם בהמשך זמן. אבל כאן היה גאולתם שלא בטבע, ולכך היה בחפזון בלי זמן. ולכך ראוי שיאכלו לחם עוני, הוא לחם הפשוט מבלי הרכבה